

SYBA. - मराठी (S-2.)

साहित्यविचार भारतीय आणि पाश्चात्य प्रश्न संख्या - 100

१) संस्कृत साहित्यशास्त्र कार....

१) वामन

२) दण्डी

३) भामह

४) वरील सर्व

२) आणखी काही संस्कृत साहित्यशास्त्र कार..

१) राजशेखर

२) जगन्नाथ

३) कुंतक

४) वरील सर्व

३) सर्जनशील लेखनासाठी मराठी भाषेत..... असा शब्दप्रयोग वापरतात.

१) ललित साहित्य

२) वांगमय

३) सारस्वत

४) वरील सर्व

४) विदग्ध वांगमय म्हणजेच....

१) साहित्य

२) नाटक

३) कादंबरी

४) यापैकी नाही

५) वांगमय या संकल्पनेत.. येतात.

१) कथा

२) कविता

३) कादंबरी

४) वरील सर्व

६) वांगमय या संकल्पनेत..... येतात.

- १) नाटक
- २) ललित गद्य
- ३) आत्मकथन
- ४) **वरील सर्व**

७) संस्कृत साहित्य परंपरेत काव्य म्हणजेच.... होय.

- १) कविता
- २) **साहित्य**
- ३) कथा
- ४) यापैकी नाही

८) साहित्य हे कधीच निश्चित रूपात....

- १) असते
- २) **नसते**
- ३) यापैकी नाही

९) वक्रोक्ती, अलंकार, रिती, औचित्य, ध्वनी, रस साहित्याचीआहेत.

- १) **तत्वे**
- २) कारणे
- ३) अंगे
- ४) यापैकी नाही

१०) साहित्य ही एक..... आहे.

- १) नाटक
- २) **कला**
- ३) कविता
- ४) आविष्कार

११).... हे साहित्य कलेचे माध्यम आहे.

- १) **शब्द**
- २) वाक्य
- ३) परिच्छेद
- ४) यापैकी नाही

१२) साहित्यिक आपल्या जीवनात अनुभवाचे... रेखाटन करतो.

१) शब्दांद्वारे

२) वाक्या द्वारे

३) परिच्छेद द्वारे

४) यापैकी नाही

१३) कुंतकाने विचार मांडला.

१) ध्वनी विचार

२) वक्रोकती विचार

३) औचित्य विचार

४) या पैकी नाही

१४) भरत मुनिने विचार मांडला.

१) रस विचार

२) वक्रोकती विचार

३) औचित्य विचार

४) या पैकी नाही

१५) क्षेमेंद्राने ...विचार मांडला.

१) औचित्य विचार

२) रस विचार

३) ध्वनी विचार

४) या पै की नाही

१६) 'शब्दार्थ सहितौ काव्यम' ही व्याख्या कोणाची?

१) भामह

२) दण्डी

३) जगन्नाथ

४) मम्मट

१७) 'काव्यप्रकाश' हा प्रसिद्ध ग्रंथ कोणाचा आहे?

१) भामह

२) दण्डी

३) जगन्नाथ

४) **मम्मट**

१८) रसाचे हानी करणारे तत्त्व म्हणजे.....

१) अलंकार

२) गुण

३) **दोष**

४) अर्थ

१९) 'तत अदोष शब्दार्थ सगुनो अनलंकृती पुनः क्वापि'

ही व्याख्या कोणाची आहे?

१) भामह

२) **दण्डी**

३) जगन्नाथ

४) मम्मट

२०) 'ननु शब्दार्थ काव्यम् ' व्याख्या कोणी केली?

१) **रुद्रट**

२) भामह

३) मम्मट

४) जगन्नाथ

२१) 'रमणीयार्थ प्रतिपादकः शब्दः काव्यम्' ही व्याख्या कोणी केली?

१) रुद्रट

२) भामह

३) मम्मट

४) **जगन्नाथ**

२२) रसाचा परिपोष करणारे तत्त्व....

१) **अलंकार**

२) शब्द

३) अर्थ

४) वाक्य

२३) शब्दशक्ती कोणत्या आहेत...

- १) अभिधा
- २) लक्षणा
- ३) व्यंजना
- ४) वरील सर्व

२४) रसाचा उत्कर्ष साधणारे तत्व...

- १) गुण
- २) अलंकार
- ३) शब्द
- ४) वाक्य

२५) भावार्थ व्यक्त करतात ते...

- १) वाक्य
- २) शब्द
- ३) अलंकार
- ४) गुण

२६) 'रितीः आत्मा काव्यस्य ' ही काव्याची व्याख्या कोणी केली?

- १) वामन
- २) दण्डी
- ३) भामह
- ४) मम्मट

२७) ' शरीरं तावदिष्टार्थव्यवच्छिन्ना पदावली ' ही व्याख्या कोणी केली?

- १) वामन
- २) दण्डी
- ३) भामह
- ४) मम्मट

२८) 'काव्यसात्मा ध्वनीः' ही व्याख्या कोणी केली?

- १) आनंदवर्धन
- २) वामन
- ३) जगन्नाथ

४) दण्डी

२९) 'वाक्यं रसात्मकं काव्यम्' ही व्याख्या कोणी केली?

१) वामन

२) विश्वनाथ पंडित

३) भामह

४) जगन्नाथ

३०) मराठी साहित्यात 'वक्रोक्ती विचार' कोणी मांडला?

१) कुंतक

२) भामह

३) मम्मट

४) आनंदवर्धन

३१) वक्रोक्ती ला काव्याचे जीवित कोणी मानले?

१) कुंतक

२) भामह

३) मम्मट

४) आनंदवर्धन

३२) 'उत्तम शब्दांची उत्तम काव्य रचना म्हणजे काव्य' ही काव्याची व्याख्या कोणी केली?

१) कोलरिज

२) वर्डस्वर्थ

३) रस्किन

४) यापैकी नाही

३३) 'काव्य म्हणजे सौंदर्याची लयबद्ध निर्मिती' असे कोणी म्हटले?

१) अँलन पो

२) रस्किन

३) वर्डस्वर्थ

४) यापैकी नाही

३४) 'उच्च आनंद देणारे लेखन म्हणजे साहित्य होय' असे कोणी म्हटले?

१) होर्प

- २) रस्किन
- ३) कोलरिज
- ४) यापैकी नाही

३५) 'उदात्त भावनांची कल्पनेच्या साहाय्याने झालेली अभिव्यक्ती म्हणजे काव्य होय' असे कोणी म्हटले?

- १) रस्किन
- २) पो
- ३) वर्डस्वर्थ
- ४) यापैकी नाही

३६) 'विचारांच्या साहाय्याला कल्पना आणून सत्य व आनंद एकत्रित निर्माण करण्याची कला म्हणजे काव्य होय' असे कोणी म्हटले?

- १) जॉन्सन
- २) पो
- ३) कार्लोई ल

३७) जी कला हेतूपूर्व आहे तिला कला म्हणू नये. असे कोणी म्हटले?

- १) भा रा तांबे
- २) हडसन
- ३) गंगाधर गाडगीळ
- ४) यापैकी नाही

३८) 'अमृताशी पैजा जिंके' काव्यपंक्ती कोणाची?

- १) संत ज्ञानेश्वर
- २) संत तुकाराम
- ३) संत एकनाथ
- ४) निवृत्तीनाथ

३९) Literature ला मराठी पर्यायवाचक शब्द कोणता?

- १) साहित्य
- २) व्याख्या
- ३) शब्द
- ४) वाक्य

४०) वांगमयासाठी ज्ञानेश्वरी त ...हा शब्द आढळतो.

- १) साहित्य
- २) सारस्वत
- ३) शब्द
- ४) वाक्य

४१) 'साहित्यही सारस्वतांची पद्धती होय' असे ज्ञानेश्वरीच्या प्रस्तावनेत कोणी म्हटले?

- १) वि का राजवाडे
- २) भा रा तांबे
- ३) केशवकुमार
- ४) केशवसुत

४२) 'काव्याचे गुणधर्म प्रकार करणारे शास्त्र म्हणजे साहित्य होय' असा उल्लेख कोठे आला आहे?

- १) पंत वांगमय
- २) संत वांगमय
- ३) तंत वांगमय
- ४) यापैकी नाही

४३) शब्दांना धन कोणी मानले?

- १) संत तुकाराम
- २) संत ज्ञानेश्वर
- ३) संत एकनाथ
- ४) यापैकी नाही

४४) अभिजात आणि ललित असे गद्य-पद्य लेखन म्हणजे....

- १) वाक्य
- २) सारस्वत
- ३) शब्द
- ४) यापैकी नाही

४५) Memorable words म्हणजे...

- १) संस्मरणीय शब्द
- २), आठवणारे शब्द
- ३) शब्द

४) यापैकी नाही

४६) 'प्रत्येक पिढीची अभिरुची व स्मरणशक्ती या दोन चाळणी आहे'असे कोणी म्हटले?

१) भा रा तांबे

२) जानेश्वर

३) न चि केळकर

४) यापैकी नाही

४७) साहित्याचे घटक म्हणजे...

१) रिती

२) गुण

३) अलंकार

४) यापैकी नाही

४८) साहित्याचे अर्थ बदलत आहे असे कोणी म्हटले.....

१) न चि केळकर

२) तांबे

३) जानेश्वर

४) संत एकनाथ

४९) 'ललित वांग्मयापासून जगाला निरामय आनंद मिळतो' असं कोणी म्हटले.

१) ना सी फडके

२) कोल्हटकर

३) बा ल कुलकर्णी

४) रा श्री जोग

५०) मराठी साहित्यात 'सविकल्प समाधी' ची संकल्पना कोणी मांडली?

१) न चि केळकर

२) रा श्री जोग

३) बा ल कुलकर्णी

४) यापैकी नाही

५१) साहित्याचे प्रमुख उद्दिष्ट कोणते?

१) आनंद

- २) दुःख
- ३) ज्ञान
- ४) टाइमपास

५२) साहित्यातून मिळणारा आनंद हा लेखक आणि वाचक यांना मिळतो...

१) बरोबर

- २) चूक
- ३) यापैकी नाही

५३) 'मला जे आनंद देते ते वांगमय' असा दृष्टीकोण म्हणजे..

१) आत्म लक्षी दृष्टिकोन

- २) बाह्य लक्षी दृष्टीकोण
- ३) इतर दृष्टिकोन
- ४) यापैकी नाही

५४) साहित्य हे आत्माविष्कारासाठी आहे असे.... या साहित्य समीक्षकांनी म्हटले आहे.

१) क्रोचे

- २) वर्डस्वर्थ
- ३) अॅरिस्टॉटल
- ४) यापैकी नाही

५५) ' स्वतःला मराठी वांगमय यात लेखन गर्भ आत्मनिष्ठ चि उनिव पदोपदी भासते आहे.' असे कोणी म्हटले?

१) बा सी मर्ढेकर

- २) केशवसुत
- ३) रा श्री जोग
- ४) यापैकी नाही

५६) मराठी साहित्यात 'आत्मनिष्ठा' याचे दोन प्रकार कोणी मांडले?

१) बा सी मर्ढेकर

- २) केशवसुत
- ३) रा श्री जोग
- ४) यापैकी नाही

५७) मराठी साहित्यात 'वांगमयीन महात्मता' ही संकल्पना कोणी मांडली?

१) बा सी मर्ढेकर

२) केशवसुत

३) रा श्री जोग

४) यापैकी नाही

५८) लेखकाचे विषयाची तादात्म्य म्हणजे....

१) लेखन गर्भ आत्मनिष्ठा

२) लेखन बाह्य आत्मनिष्ठा

३) लेखन पूर्व आत्मनिष्ठा

४) यापैकी नाही

५९) सौंदर्य साहित्यात असते तसेच...

१) इतर ललित कला मध्ये हि असते

२) इतर ललित कलांमध्ये नसते

३) इतर दुसऱ्या ठिकाणी असते

४) यापैकी नाही

६०) गायन कला चित्रकला मूर्तिकला इत्यादीना.... म्हणता येणार नाही.

१) ललित गाणी

२) दलित साहित्य

३) ललित साहित्य

४) यापैकी नाही

६१) 'जेथे-जेथे भावनेचा अविष्कार आणि कल्पनेचा विलास आहे त्यालाच ललित हे विशेषण लागते' असे कोणी मानले?

१) खापर्डे

२) गाडगे

३) गाडगीळ

४) यापैकी नाही

६२) काही लोक सौंदर्य ही अध्यात्मिक वा दैवीशक्ती मानतात असे मत... आहे मे

१) भारतीय साहित्यशास्त्र कार

२) पाश्चात्य विचारवंत

३) इतर विचारवंत

४) यापैकी नाही

६३) 'काव्यालंकारसूत्र' हा ग्रंथयांनी लिहिला.

१) वामन

२) मम्मट

३) भामह

४) यापैकी नाही

६४) अलंकृती म्हणजे....

१) सौंदर्य वस्तू

२) साधी वस्तू

३) इतर वस्तू

४) यापैकी नाही

६५) चारुत्व हा काव्याचा आत्मा आहे असे कोणी म्हटले.?

१) अभिनव गुप्ता

२) जगन्नाथ

३) दण्डी

४) यापैकी नाही

६६) रमणीय अर्थ कोणी महत्त्वाचा मानला?

१) जगन्नाथ

२) अभिनव गुप्ता

३) दण्डी

४) यापैकी नाही

६७) वर्डस्वर्थ हाकवी होता.

१) सौंदर्यवादी

२) अभिजात वादी

३) कलावादी

४) यापैकी नाही

६८) मानवाच्या उपजत प्रवृत्ती मधून.... चा जन्म झालेला आहे.

१) कलेचा

- २) गाण्याचा
- ३) नृत्याचा
- ४) यापैकी नाही

६९) ललित कलांची साधने....

- १) नाद
- २) रेषा
- ३) रंग
- ४) वरील सर्व

७०) ललित कलांची आणखी काही साधने...

- १) स्वर
- २) मुद्रा
- ३) शब्द
- ४) वरील सर्व

७१) स्थापत्यविशारदाचे काम....

- १) इमारत बांधणे
- २) मूर्ती बनवणे
- ३) गायन करणे
- ४) यापैकी नाही

७२) निसर्गा प्रमाणे मानवही.... निर्माण करित असतो.

- १) सौंदर्य
- २) बांधकाम
- ३) गायन
- ४) यापैकी नाही

७३) 'वाग्मयीन कलाकृतीमध्ये शब्दांना भावनांना अर्थापेक्षा वेगळे कलात्मक घटकांचे नवरूप लाभते' असे कोणी म्हटले आहे?

- १) दि के बेडेकर
- २) रा श्री जोग
- ३) गंगाधर गाडगीळ

४) यापैकी नाही

७४) साहित्यात.... व्यवहार असतो.

१) मानवी

२) निर्जीव

३) इतर

४) वरीलपैकी नाही

७५) साहित्याचे प्रमुख वैशिष्ट्य.....

१) नवनिर्माणक्षम असते

२) जुनाट असते

३) तेच ते असते

४) वरीलपैकी नाही

७६) 'तुझे आहे तुजपाशी' या नाटकाचे नाटककार...

१) पु ल देशपांडे

२) वि वा शिरवाडकर

३) मामा वरेरकर

४) यापैकी नाही

७७) 'आई' ही कविता कोणी लिहिली?

१) कवी यशवंत

२) कुसुमाग्रज

३) बालकवी

४) यापैकी नाही

७८) 'औदुंबर' या कवितेचे कवी....

१) बालकवी

२) कुसुमाग्रज

३) केशवसुत

४) यापैकी नाही

७९) बालकवींचे नाव....

१) त्र्यंबक बापूजी ठोंबरे

- २) विष्णू वामन शिरवाडकर
- ३) कृष्णाजी केशव दामले
- ४) यापैकी नाही

८०) अनुकृती चा सिद्धांत कोणी मांडला?

- १) **ऑरिस्टॉटल**
- २) क्रोचे
- ३) वर्ड्सवर्थ
- ४) यापैकी नाही

८१) 'कला ही अनुकरण होय' असे कोणी म्हटले?

- १) **प्लेटो**
- २) वर्ड स्वर्थ
- ३) गर्जियस
- ४) यापैकी नाही

८२) समाजशास्त्रीय दृष्टिकोनातून सत्य व शिवतत्व यांची महतीसांगितली.

- १) **वर्डस्वर्थ**
- २) ऑरिस्टॉटलने
- ३) अॅलन पो
- ४) यापैकी नाही

८३) 'कला ही प्रकृतीचे अनुकरण करते' असे कोणी म्हटले?

- १) **ऑरिस्टॉटल**
- २) प्लेटो
- ३) वर्ड्सवर्थ
- ४) यापैकी नाही

८४) 'अनुकरणाने प्राप्त होणारा आनंद सर्वांना सारखाच ला भतो' असं कोणी म्हटले?

- १) **ऑरिस्टॉटल**
- २) वर्डस्वर्थ
- ३) पो
- ४) वरीलपैकी नाही

८५) अनुकरण हीच पुनर्निर्मितीमानली.

१) **अॅरिस्टॉटल**

२) वर्डस्वर्थ

३) क्रोचे

४) यापैकी नाही

८६) मराठी साहित्यात साहित्याची प्रयोजने कोणी सांगितली?

१) **मम्मट**

२) दण्डी

३) भामह

४) यापैकी नाही

८७) साहित्याची प्रयोजने..

१) यश

२) द्रव्य लाभ

३) व्यवहार ज्ञान

४) **वरील सर्व**

८८) साहित्याची आणखी काही प्रयोजने...

१) अशुभनाश

२) ब्रम्हानंद

३) कांता संमित उपदेश

४) **वरील सर्व**

८९) यश हेप्रयोजन आहे.

१) **लेखक निष्ठ**

२) वाचक निष्ठ

३) रसिक निष्ठ

४) यापैकी नाही

९०) खालीलपैकी लेखक आणि रसिक निष्ठ प्रयोजन म्हणजे...

१) **अशुभनाश**

२) यश

३) व्यवहार ज्ञान

४) यापैकी नाही

९१) पाश्चात्यांनी मानलेली प्रयोजने....

१) पलायनवाद

२) इच्छापूर्ती

३) आत्माविष्कार

४) **वरील सर्व**

९२) उद्बोधन..... हे प्रयोजन आहे.

१) **रसिकनिष्ठ**

२) लेखक निष्ठ

३) कर्तनिष्ठ

४) यापैकी नाही

९३) ब्राह्मणकन्या कादंबरी कोणी लिहिली?

१) **श्री व्य केतकर**

२) मामा वरेरकर

३) वि वा शिरवाडकर

४) वि स खांडेकर

९४) जीवनासाठी कला कोणी मांडली?

१) **वि स खांडेकर**

२) ना सी फडके

३) वि वा शिरवाडकर

४) यापैकी नाही

९५) कलेसाठी कला कोणी मांडली?

१) **ना सी फडके**

२) वी स खंडेकर

३) वि वा शिरवाडकर

४) यापैकी नाही

९६) 'साहित्य हे नीती वादी भूमिकेचा एक प्रभावी आविष्कार आहे'असे कोणी म्हटले?

१) **टॉलस्टॉय**

- २) अँरिस्टॉटल
- ३) क्रोचे
- ४) यापैकी नाही

९७) 'साहित्य अनुभव मानवी अनुभूतीचे क्षितिज विस्तारतो' असे कोणी म्हटले?

- १) कुसुमावती देशपांडे
- २) पु ल देशपांडे
- ३) सुनिता देशपांडे
- ४) यापैकी नाही

९८) मराठी साहित्यात 'द्विधुवातमक' संकल्पना कोणी मांडली?

- १) रा भा पाटणकर
- २) गंगाधर गाडगीळ
- ३) वि स खांडेकर
- ४) यापैकी नाही

९९) 'भावनासंक्रमणाचा' सिद्धांत कोणी मांडला?

- १) टॉलस्टॉय
- २) रा भा पाटणकर
- ३) क्रोचे
- ४) अँरिस्टॉटल

१००) 'प्रेरणा संतुलनाचा' सिद्धांत कोणी मांडला?

- १) आय ए रिचर्ड्स
- २) टॉलस्टॉय
- ३) लालजी पेंडसे
- ४) अनंत काणेकर

